

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček, račun: št. 24/12410

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 28

Gorica - 9. julija 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Sv. Ciril in Metod ter naš čas

Sv. Ciril in Metod sta sinova onega krščanskega Vzhoda, kjer se je najprej razcvetovalo Marijino češčenje. Izobraževala sta se v Carigradu, ki je bil nekdanje Marijino mesto, kakor je Jeruzalem mesto Kristusovo in Rim mesto Petrovo. Cesar Konstantin je posvetil mesto Carigradu Mariji. V grških samostanih v Carigradu in okolici so nastale najlepše bogoslužne pesmi in molitve. V teh samostanih sta se sveta brata še bolj vnela za lepoto vzhodnega bogoslužja in za češčenje Bogorodice. Od tam sta deloma sama, deloma pa po svojih učencih češčenje Bogorodice zanesla med Slovane.

MARIJA IN VZHOD

V Marijinem češčenju soglašajo katoličani in vzhodni kristjani. Zato je po besedah papeža Leona XIII. Marija ljubezniva vez, ki še veže vzhodne in zapadne kristjane in nas navdaja z upanjem, da se bo nekdanje cerkveno edinstvo zopet obnovilo.

Papež Pij XI. je v okrožnici (1923) ob tristoletnici mučeništva sv. Jozafa in Kiceviča zapisal besede, da »vzhodne Slovane njih posebna ljubezen in pobožnost k deviški Materi božji loči od mnogih krivovercev in jih nam približuje; to je vez edinstva.«

SV. BRATA — APOSTOLA SLOVENCEV

V slovenski zgodovini se blišči spomin dveh svetih mož, ki sta kakor bleščeč meteor za trenutek ožarila tužno zgodovino naših pradedov in pozročila tako veliko versko in kulturno delovanje, da ju polovica Evrope slavi kot svoja apostola. Naša domovina je posvečena po delu dveh velikih svetih prosvetiteljev; naša zemlja je posvečena po stopnjah dveh velikih apostolov Kristusove blagovesti. Našim pradedom v Prekmurju in v vzhodni Štajerski sta sv. vero oznanjala sv. Ciril in Metod. Sv. Metod je bil kot prvi panonsko-slovenski in moravski nadškof tudi vladika naših prednikov.

Po naši zemlji sta sv. brata potovala v Rim, po naši zemlji je s trudnimi koraki stopal sv. Metod, ko je potoval v Rim, da se brani proti klevetam svojih sovražnikov. Po naši zemlji je hodil, ko se je potolažen vračal iz Rima. Naši pradedi so bili deležni prvih toplih žarkov slovanske krščanske prosvete in prvih uspehov slovanske krščanske književnosti.

SV. BRATA — APOSTOLA VERSKE OBNOVE

Slovanska apostola sta živila v veliki dobi, ko se je odločevala usoda vesoljne krščanske edinstvi med Vzhodom in Zapadom in s tem tudi usoda slovanskih narodov v vzhodni Evropi.

A velika odločilna doba žal ni imela velikih mož, ni bilo velikih harmoničnih osebnosti, kakršne bi bile potrebne za ohranitev soglasja v krščanskem svetu in za harmonični razvoj krščanske prosvete v Evropi. Fotij na Vzhodu ni bil velik krščanski značaj, a na Zapadu so se po prvi krščanski gorečnosti pojavljali znaki propadanja. V Rimu pa so se že pojavljali pod površjem krščanstva ostanki poganstva. Lahko trdimo, da sta bila sv. Ciril in Metod največja moža svoje dobe in da njuno delo prav zato ni imelo še več uspeha, ker sta bila v oni dobi preveč osamljena.

Slovanska apostola sta se samostojno poglobila v Kristusov nauk

brez ozira na predsodke in forme one dobe. V samoti in zatajevanju sta se prenovila v Kristusu. Tako sta se poglobila in usposobila, da sta mogla med Slovane goreče delovati za dosledno izvajanje krščanskih načel, za čistost in poglobitev krščanskega življenja.

»GRANDE MUNUS« PAPEŽA LEONA XIII.

Papež Leon XIII. je dne 30. septembra 1880 izdal o svetih bratih posebno okrožnico. Med drugim piše: »Močno smo ginjeni, ko gledamo daleč nazaj na najbolje pričetke sijajno zvezo slovanskih narodov z rimsko cerkvijo. Onadva razširjalca (sv. Ciril in Metod) sta sicer iz Carigrada odšla k poganskim narodom, toda njuno poslanstvo je moralo biti od tega apostolskega stola kot središče katoliške edinstvi ali naravnost ukazano, ali pa pravilno in sveto potrjeno. Res sta tukaj v Rimu dajala račun o sprejetem poslanstvu in odgovor na pritožbe. Tukaj pri grobu sv. Petra sta prisegla na katoliško vero ter prejela škofovsko posvečenje obenem z oblastjo, osnovali cerkveno uredbo. Slednjič sta tukaj izprosil rabo slovanskega jezika pri najsvetejših obredih, in letos je minilo tisoč let, odkar je papež Janez moravskemu knezu Svetopolku tako-le pisal: »Po pravici hvalimo slovanski jezik, v katerem se Bogu dolžna hvala razlega, ter ukazujemo, da naj se prav v tem jeziku dela našega Gospoda Kristusa razlagajo. Zdravi veri ali nauku tudi ni nasprotno, bodisi sv. mašo peti v tem slovanskem jeziku ali brati sv. evangelij.« In dolgo potem je Benedikt XIII. z apostolskim pismom, danim dne 15. avgusta leta 1754 potrdil to navado.

»Kolikokrat pa so knezi, ki so vladali po delovanju sv. Cirila in Metoda pokristjanjene narode, prosili pomoči rimskih papežev, niso papeži nikoli odrekli dobrotljive pomoči, prijaznega pouka, blagohotnih nasvetov in najboljših volje v vsem, karkoli so mogli. Pred drugimi pa so Rastislav, Svetopolk, Kocelj, sv. Ludmila in Boris izkušali veliko ljubezen naših prednikov ob raznih priložnostih in časih.«

*

Že iz tega kratkega pregleda je razvidno, kako napačni častilci sv. bratov so oni, ki hočejo njuni imeni zlorabljeni za boj zoper sv. stolico in v izključno narodne namene. Sv. brata sta apostola cerkvene edinstvi ter nas z zgledom in naukom učita, da moramo vedno ostati zvesti Petrovem nasledniku papežu, kakor sta mu ostala zvesta onadva tudi v najtežjih urah svojega življenja. Ni dela za narod v duhu sv. Cirila in Metoda, ki bi moglo biti ločeno od edinstvi s Cerkvijo in s papežem!

Italijanska vladna kriza

Italijanska vlada je v krizi in vprašanje je, kdaj in kako bo ta kriza rešena.

Prejšnje vladne stranke, to je demokristjani, socialni demokrati, liberalci in republikanci, so šle povezane na volitve, a niso dobile nadpolovične večine glasov in zato tudi ne tako zvane »večinske nagrade«, to je 380 poslancev od 590. Vendar so dobile večino poslancev v zbornici in senatu, tako da bi lahko sestavile vlado, ki bi lahko kljubovala vsem napadom bodisi z leve ali z desnice, ali pa tudi od obeh strani obenem. Treba bi bilo le edinstvi in discipline.

Toda ta edinstvi, ki je družila vse štiri demokratske stranke, se je po volitvah porušila. Kriv je bil temu nepopolni izid volitev, ki je tri manjše stranke, posebno pa Saragatove socialne demokrate, hudo prizadel. Ti so v primeri z l. 1948 izgubili nekako tretjino svojih glasov, in izgubili so jih, kakor vse kaže, na račun Nennijevih socialistov, kakor so jih socialisti izgubili na račun komunistov in demokristjanov na račun monarhistov in fašistov. Tako pretakanje glasov iz ene stranke v drugo je nekaj normalnega, posebno pri narodu, ki je živel skoraj 25 let pod fašistično diktaturo in ki še ni dosegel svoje politične ustaljenosti.

Medtem ko so liberalci in republikanci vzeli precej vdano svoj volilni neuspeh na znanje, se socialni demokrati jezijo nad demokristjani, kakor da bi bili ti krivi njihovega poraza in ne Nenni, ki je s svojim samostojnim nastopom pri volitvah vzbujal vtis, da se hoče ločiti od komunistov, kar je Saragato odtrgalo nedvomno veliko stotisočev glasov. Zato je Saragatovo prizadevanje, da bi se vladna koalicija razširila še na socialiste, še bolj nerazumljivo, kajti s tem ne bo rešil svoje stranke, ampak prej ali slej uničil. Sicer je skrajno neverjetno, da bi se krščanska demokracija vezala s stranko, ki je bila vsa povojna leta tesno

povezana s komunisti in ki je zagrizena nasprotnica vsega, kar je krščanskega. Sodelovati s tako stranko bi pomenilo pripravljati pot komunistični diktaturi, obenem pa se odpovedati vsej dosednji zunanji politiki glede atlantskega pakta in evropske obrambne skupnosti.

Pa ne samo na svoji levi, ampak tudi na svoji desnici nima krščanska demokracija idejnih prijateljev, ki bi jih lahko brez pomisleka pritegnila k sodelovanju v vladi. Obe stranke desnice, monarhisti in fašistični misivci, imata programe, ki se strinjajo s programom krščanske demokracije. Vendar je med obema desničarskima strankama velika razlika. Medtem ko ni s fašistično stranko mogoče nobeno sodelovanje, bi se dal najti z monarhisti kak kompromis, kajti zdi se, da njih navdušenje za monarhijo (kraljevino) ni tako veliko, kot bi človek mislil, in da bi tudi pametnim socialnim reformam ne bili nasprotni. Zdi se tudi, da bi bila ta stranka pripravljena stopiti v demokratsko vlado, seveda če bi se zadnja ne obrnila preveč na levo.

Predsednik republike Einaudi je bil že na tem, da ponudi sestavo nove vlade De Gasperi, toda ta si je izprosil dovoljenje, da bi smel, še predno bi sprejel mandat, poizvedeti za stališče raznih strank glede dolžnosti, ki jih je prevzela prejšnja vlada v gospodarskem, socialnem in mednarodnem pogledu.

Ta poteza De Gasperija je bila zelo na mestu, kajti na ta način je vsaka stranka prisiljena, da izrazi svoje stališče do najglavnejših problemov in da vzame za to stališče tudi odgovornost nase.

Kako bo De Gasperi sestavil novo vlado, če bo sprejel mandat, je težko reči. Kot pristaš centruma bo poskušil sestaviti novo vlado iz članov prejšnje vladne koalicije. Taka vlada bi ne imela sicer velike večine v parlamentu, vendar bi lahko vladala kot vladajo konservativci v

Položaj v Vzhodni Nemčiji

Sovjetska vojaška oblast je umaknila svoje tanke iz Berlina, vendar se mir le polagoma vrača. Begunci iz Vzhodne Nemčije poročajo, da se postavljajo nova koncentracijska taborišča ter da znaša število aretiranih več kot 50.000. Število na smrt obsojenih in nato ustreljenih znaša 62, po drugih podatkih je samo v Magdeburgu izgubilo pri nemirih več kot sto ljudi svoje življenje. Sovjeti so dali ustreliti tudi 18 sovjetskih vojakov, ki niso hoteli streljati na upornike, oziroma ker niso hoteli ubogati svojih vojaških predstojnikov.

Medtem se je oglasil po radiu (na posnetih ploščah) tudi predsednik vzhodnonemške republike Piech, ki se že od aprila dalje zdravi v Sovjetski zvezi, ter pozval delavce, naj končajo z nasiljem ter naj podprejo vlado v njenih naporih za zboljšanje življenjske ravni. Pri tem je Piech priznal, da imajo delavci razloge, da se pritožujejo, in da je socialkomunistična stranka izgubila zadnje čase stike z ljudstvom. Pri tem pa je kljub temu zvrnil večji del krivde zaradi nemirov na »fašistovske izzivače«.

Zapadnonemška zvezna zbornica je 3. t. m. soglasno (razen komunistov) potrdila zakonski načrt, ki proglašava 17. junij, to je glavni dan vstaje v vzhodnem Berlinu in v

vzhodni coni, kot narodni praznik »nemške enotnosti«.

Vsi časopisi zapadnega Berlina so prinesli zadnjo nedeljo novice, da je prišlo tudi na Poljskem in sicer v Sleziji in celo v pokrajinah Varšave in Krakova do resnih izgrediv. Drugi časopisi govorijo zopet o saboterskih nastopih protikomunističnih partizanov.

Poljska agencija »Pap« zanika resničnost teh vesti ter jih označuje za lažnive in nesmiselne. Koliko resnice je na teh vesteh, bo prišlo kmalu na dan.

Na Koreji nič novega

Pogajanja med Singman Rheejem in ameriškim odposlancem Robertsonom so se nadaljevala ves pretekli teden, ne da bi dovedla do kakega bistvenega sporazuma. Sicer pa so ta pogajanja tajna, le tu in tam pride kaka skrivnost v javnost. Kakor znano, je Singman Rhee pripravljen pristati na premirje, toda le pod pogojem, da sklenejo Združene države z Južno Korejo še pred podpisom premirja pogodbo o vzajemni varnosti ter da mora priti do sklenitve mirovne pogodbe v treh mesecih po premirju. V slučaju, da bi v omenjenem roku ne prišlo do mirovne pogodbe, se morajo Združene države zavzeti, da bodo obnovile vojskovanje.

Združene države teh pogojev, posebno zadnjega, ne morejo sprejeti. Vendar obstaja upanje, da bo prišlo do kake kompromisne rešitve.

Na korejski fronti nič novega, to je pogosti srčiti boji, ne da bi se položaji obeh sovražnih si armad bistveno spremenili, čeravno izgubi v teh pozicijskih bojih na tisoče vojakov svoje življenje.

Pred konferenco v Washingtonu

Kakor smo že zadnjič poročali, je bila bermudska konferenca zaradi Churchillove »duševne izčrpanosti« preložena na poznejši čas. Zdi se pa, da do te konference sploh ne bo prišlo in da jo bo konferenca treh zunanjih ministrov v Washingtonu popolnoma nadomestila. Okrevajočega angleškega zunanjega ministra Edena bo zastopal lord Salisbury, ki je bil zadnje čase imenovan za začasnega zunanjega ministra.

Na konferenci, ki se bo vršila od 10. do 13. julija, bodo razpravljali o vseh vprašanjih Daljnega vzhoda, predvsem o nemškem vprašanju, o zadnjih dogodkih v Vzhodni Nemčiji in o evropski obrambni pogodbi.

Slovenec žrtev mejnega napada

Neprestano slišimo o mejnih incidentih med Jugoslavijo in njenimi satelitskimi sosedami. Večkrat niso to samo diplomatski incidenti, temveč zahtevajo tudi človeške žrtve. Tako se je zgodilo pri incidentu na jugoslovansko-bolgarski meji v preteklem tednu, da sta bila ustreljena tudi dva jugoslovanska vojaka, od katerih je bil eden Slovenec Anton Hebec.

ture bodisi z leve ali desne strani. Ona sama odtehta, vsaj po številu svojih poslancev, vse komuniste, Nenni jeve socialiste in fašiste skupaj vzete. Če bi ta branik odpovedal, bi to ne pomenilo samo zatona demokracije v Italiji, ampak najbrže tudi poplavo kominformizma čez vsa Zapadno Evropo, s Titovo Jugoslavijo vred in z vsemi posledicami, ki bi temu sledile.

Democraticus

Sedma nedelja po binkošnih

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 7, 15-21)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Varujte se lažnih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblekah, znotraj pa so grabežljivi volkovi. Po njih sadovih jih boste spoznali. Mar bera grozdje s trnja in ali smokve z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad. Ne more dobro drevo roditi slabega sadu in ne slabo drevo roditi dobrega sadu. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseka in vrže v ogenj. Po njih sodovih jih boste torej spoznali. — Ne vsak, ki mi pravi: 'Gospod, Gospod', pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor spoštuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.«

VSI ENAKI!

»Varujte se lažnih prerokov!« opominja Jezus. Zapeljivec, lažnik nam slika lepo in dobro, kar je grdo in hudo. Tako slikanje je ovčja obleka, vanjo se skriva lažnik - volk s svojim zlobnim namenom.

Napovedal je Jezus, da bo takih volkov mnogo. Sami ste prišli v stik z njimi, posebno za časa borbe, ko je komunizem oznanjal enakost vseh, iskal je pa uslužbenje vseh! Še sedaj imate s takimi opravka...

Enakost!.. To prija človeku. Saj vidi toliko družabnih, socialnih razlik, da meni: vsi moramo biti enaki; vse te razlike so krivične.

Tisti, ki slišijo oznanilo o enakosti vseh, si razlagajo: »Vsem bo dobro, vsak bo imel odlično službo, n. pr. bo zdravnik, sodnik, župan, učitelj, nadzornik... nihče ga ne bo gnajvil itd. Imel bo vsak lepo stanovanje, n. pr. lično vilo; tudi davkov ne bo treba plačevati, vsak bo sam svoj gospod... itd.«

Take in enake domišljije iz devete dežele marsikomu zmajajo pamet, da z lahkoto, brez razsodnosti verujejo prevratnemu, roparjem in nasilnikom. Toda kaj kmalu pride stremženje. Da je to res, je treba pogledati za železno zaveso, ali vsaj poslušati glasove, ki prihajajo od tam kot vzdihli duš iz vseh.

Ali je popolna enakost možna?

Vsi smo enaki, ker imamo isto naravo, namreč človeško; vsi smo enaki, ker imamo isti cilj, namreč zveličanje; vsi smo enaki, ker bo vsak sojen po istem zakonu, namreč božjem. Tako uči krščanska, edino prava vera. Krščanska vera ne pozna ljudi, ki bi bili manj vredni ali ki bi bili več vredni že po naravi. (To zadnje je menil Nietzsche, nemški filozof).

Nismo pa vsi enaki v tem smislu, da bi vsi imeli enako oblast in enake pravice. Naj si bo družba še tako demokratična, bodo eni vladali, drugi bodo vladani, nekateri bodo delali, drugi bodo delo nadzorovali. Različna so kolesca v uri, razne so službe v družbi.

Tudi nismo vsi enaki po svojih zmognostih, eni so prejel več talentov, drugi manj. Eden te zmognosti bolj uporabi, drugi manj ali jih celo zanemari, zakoplje talent. Eden je pridren, drugi je len; eden skrben, drugi malomaren, eden štedljiv, drugi zapravljiv itd.

Zato nismo enaki v нравstvenem, moralnem oziru. Eden živi krepsto, se varuje greha, dela dobro, je usmiljen do bližnjega, vreden pri delu itd., drugi živi v strasteh, se ne varuje greha, dela hudo, izkorišča bližnjega, je samogolčen itd. Eden priznava Boga stvarnika, mu daje dolžno čast, drugi ga taji ali prezira ali ga hoče »spraviti s sveta... Vse to pa izvira iz naše notranjosti, iz našega prepričanja. »Vsako dobro drevo rodi dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad.« tako nas uči Jezus v današnjem evangeliju. Glejte enakost, glejte razliko!

Komunizem pa širi v propagandne svrhe nauk o popolni socialni enakosti, za vse obljublja »prvi raz-

red na vlaku življenja«. Toda, če naj bomo vsi enaki, ne sme nihče ukazovati. Tedaj bo delal vsak po svoje. Kolikor glav, toliko misli. To je pa že neenakost in pelje v splošno zmedo, ker ne pospešuje našega blagostanja. — Če naj pa vsi delajo za skupni blagor, mora biti neka oblast, mora nekdo ukazovati, tedaj spet ni enakosti, eni ukazujejo, drugi robotajo. Vsaj pri komunizmu je tako, da se oblast ukazovanja spremeni v diktaturo... Zakaj je v Rusiji toliko prisilnih taborišč, zakaj toliko ječ, zakaj toliko krivičnih smrtnih obsodb? Zakaj na milijone kmetov, delavcev in izobražencev podavljanih? Zakaj je

NOVI MISIJONSKI DELAVCI

V tem letu bodo trije Slovenci, namenjeni misijonskemu delu, posvečeni v duhovnike. G. France Rebolj je v začetku zadnje svetovne vojne prišel s starši v Združene države Sev. Amerike. Zdaj je končal študije, bo bral novo mašo in odšel v škofijo Pajpoh na Formozo. — G. Nace Kustec je pred kakimi 4 leti došel v Indijo. Tam je študiral, tam bo posvečen in tam bo, kot vse kaže, delal kot misijonski duhovnik. — Jezuit p. Sodja je dovršil rimski papeški zavod Russicum. Odšel bo kot Gospodov služabnik živeti in delati za zedinjenje ločenih bratov s Cerkvijo.

Trije veliki zgledi, obenem pa — še vedno in zmerom je to mogoče — pohujšanje in nespetanje za rojake.

»Že spet se nam tri mlade moči zguže v misijone!«

Ne, z delom za misijone se nam nič ne zgubi. To je celo edina pot, po kateri se nam gotovo nič ne zgubi.

Ne pri tistih, ki gredo v misijone, ne pri onih, ki jih na to področje Cerkve sprejmejo, ni lahkomišelnosti. Oboji so uvideli, da gre za božji klic. Kdo, ki je pri pameti, se bo drznil božjemu klicu upirati? Slediti mu, je sveta dolžnost. Kdor po tej dolžnosti ravna, pritegne blagoslov nase, na Cerkve, na svoje sorodnike in rojake, na tiste, za katere dela.

Kjer pa je božji blagoslov, tam se ničesar ni bati. Prazna je bojazen, da bi odhajanje v misijone zmanjšalo število duhovnikov doma. Nasprotno! Zvestoba tega,

še vedno v Jugoslaviji šestdeset koncentracijskih taborišč, zakaj štirideset velikih kaznilnic, zakaj v teh hišah groze hira dušno in telesno dve sto tisoč jetnikov? Zakaj so se uprli Nemci v ruski coni, zakaj so Rusi ob tej priliki 62 ljudi obsodili na smrt? Zakaj so jih 25 tisoč zaprli v ječe? Zakaj desetstisoč in stotisoč štrajkajo? Zakaj so silni upori na Poljskem? Ali zato, ker so vsi enaki? Ali zato, ker je komunizem prinesel blagostanje enakosti in raj zadovoljstva? Ne! Diktatorji, si lastijo pravice, ki jih nimajo, trobi-jo v svet enakost, ljudi pa delajo berače in sužnje, dočim sami oblastniki, nasilni diktatorji in razni agentje živijo kot razkošni rimski imperatorji. Trnje teh zločincev ne daje grozda blagostanja in osat teh lažnih volkov ne nudi sladkih smokov zadovoljnosti!

Toda tudi zanje velja božje pravilo enakosti: »Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseka in v ogenj vrže.« To so Jezusove besede, ki ne bodo prešle, komunizem s svojo laži-enakostjo bo pa prešel in z njim vsi njegovi zagovorniki.

ki je sprejel misijonski poklic, poplača Vsemogočnega in obudivijo duhovniških poklicev doma. To je nedvomno zaključek; izkušnja ga je vedno potrdila.

Da bi narod oslabil zato, ker misijonarji odhajajo? Ali je moč v ljudeh ali v Bogu? Ali niso tisti narodi, ki so dali največ misijonarjev, pokazali tudi največjo moč in odpornost?!

Nas v zamejstvu je malo, tisoč težav je z nami — pa bi pustili najboljši izmed sebe? Mnogi smo begunci. Zakaj pa smo begunci? Ali nam je božja čast in vera prvo, ali ni? Če nam je prvo božja čast, in tako mora biti, potem, potem nas mora odhajanje v misijone navdajati z največjim veseljem. In če imamo vero za najdražjo svetinjo, potem mora z njo biti tudi upanje, ki ve, da je vse od Boga in od Njega vsega pričakuje.

Spet je res nasprotno od tega, kar trdi ugovor. Prav begunstvo je odprlo najlepše možnosti za delo za misijone in za posvečitev življenja največji nalogi sv. Cerkve. Prav ima preč. g. Wolgang CM, ki je sam iz begunstva postal misijonar: Na eni strani delo za vsakdanji kruh — tovarne, rudniki, pisarna; na drugi strani pa boj v prvih vrstah za odrešenje in srečo človeštva...

Neizrekljiva milost je božji klic v misijonstvo. Privoščimo jo pogonom, misijonarjem in sebi in ustvarjajmo pogoje, da bo klicu vsak izmed nas, ki bi ga zaslišal, mogel slediti!

Tudi protestanti zoper kom. režim v Nemčiji

V zadnjem času so komunistične oblasti sovjetske cone Nemčije podvojile svoje napade na cerkev, toda katoliški in protestantski duhovniki odločno vztrajajo na svojem stališču. Niti en duhovnik ni zbežal iz sovjetske cone in iskal zatočišča v zahodnem Berlinu.

Neki pastor iz sovjetske cone, ki se je pred kratkim udeležil splošne sinode združene evangeljsko-luteranske cerkve v Berlinu, je naglasil odločnost cerkvenih oblasti, da se uprejo vsakemu nezakonitemu pritisku: »Proti nam divja vihar, toda nekega dne se bo pomiril. Kristjani vzdržijo viharje.«

Sinoda, pri kateri so sodelovali vodilni zastopniki protestantske cerkve v sovjetski coni, je ostro zavrnila obtožbe oblasti sovjetske cone proti cerkvi, ter je ugotovila, »da teror, prevara in sabotaža niso sredstva, ki jih uporabljajo kristjani«. Ukrepe proti cerkvi so označili kot nečloveške.

Med temi ukrepi je aretacija najmanj petdeset krščanskih duhovnikov in aktivnih laikov, izključitev najmanj 300 članov protestantske mladinske organizacije »Mlada skupnost« iz visokih šol sovjetske cone ter zaplenitev cerkvenega premoženja.

Od zaprtih duhovnikov sovjetske cone so obsodili štiri protestantske pastore in dva katoliška duhovnika na zaporne kazni do deset let zaradi »vojnega hujšastva«. V tej proticerkveni hajki so zahtevali razpustitev evangeljske študentske skupnosti na vseučiliščih sovjetske cone.

Obsodbe duhovnikov in pastorej temeljijo na dokazih fašističnega izzivanja, ker so v svojih pridigah omenili svarilo iz sv. pisma, »da je treba bolj poslušati Boga kot ljudi« ter božjo zapoved »Veruj v ene-

ga Boga«.

Hajka proti Cerkvi je naperjena enako proti protestantski kot proti katoliški cerkvi. Seveda je število protestantov v sovjetski coni veliko večje od katoličanov, protestantov je 83% prebivalstva, katolikov pa 13%.

Posebno hude napade je naperila komunistična mladinska organizacija, tako imenovana Svobodna nemška mladina, proti protestantski mladinski skupnosti. Zadnja številka glasila te organizacije, »JUNGE WELT«, je izpolnjena z obrekovanjem te cerkvene mladinske organizacije. Luteranska sinoda v Berlinu je izjavila, da ne verjame niti ene besede obtožb proti mladinski skupnosti, ki jih je objavila »JUNGE WELT«. Med temi obtožbami je tudi »vojno hujšastvo« ter bojkotiranje »demokracijskih ustanov« v sovjetski coni.

Med ukrepi proti članom mladinske skupnosti so tudi javna zasliševanja študentov, ki jih vodijo zastopniki združene socialistične (komunistične) stranke Nemčije in Svobodne nemške mladine pred zbranimi študenti. Številne med njimi so izključili iz visokih šol.

Ostali prisotni študenti so obvezani pod grožnjo kazni podpisati sledečo izjavo:

»Obljubljam podpirati Svobodno nemško mladino v njenem delu in jo priznati kot vodilno organizacijo nemške mladine, odklanjam vsako odpadniško mladinsko organizacijo ter zahtevam združitve mladine. Odpadniške so organizacije katoliške in protestantske cerkve, posebno Mladinska skupnost. Kot odgovorna nemška mladina se moramo boriti proti tej organizaciji. Združena socialistična stranka Nemčije je vzgojitelj mladine. Obljubljam, da bom vedno priznaval načela te stranke.«

**Poslušajte versko uro na radiu
Trst 11. vsako nedeljo ob 9,30!**

V svobodnem Berlinu menijo, da ima sedanja proticerkvena hajka v sovjetski coni namen, izločiti cerkev kot činitelja javnega življenja pod pretezo, da spoštuje versko prepričanje posameznika. To dokazuje dejstvo, da so glavni cilji napadov cerkvene mladinske organizacije, cerkvene finance, teološke šole in cerkvene ustanove.

Med zaprtimi osebami so taki, ki so aktivno sodelovali pri mladinskem delu ali pri upravi cerkvenih ustanov. Državni prispevek protestantski cerkvi je bil močno zmanjšan, kar je povzročilo drastično

zmanjšanje že itak neprimernih pastorskih plač. Tudi cerkvene publikacije so hudo omejevali in se država meša tudi v šolanje duhovniškega naraščaja.

Številni vodilni protestanti, ki so se prej vzdržali ostre kritike režima sovjetske cone, kakor največji protestantski teolog in filozof prof. Karl Barth, pastor Martin Niemöller in bivši notranji minister v Bonnu dr. Gustav Heinemann, so se sedaj združili v obsojanju proticerkvene hajke v Vzhodni Nemčiji.

Tudi to sovražno zadržanje nemških komunistov do katol. in protestantske cerkve je pomagalo ustvariti pogoj za nedavni upor nemških delavcev zoper komunistični režim.

Iz življenja Cerkve

Izrael in sveti kraji

Ameriška katoliška agencija je razširila vest, da je vlada izraelske države pripravljena skleniti z drugimi državami nek sporazum v zvezi z internacionalizacijo svetih krajev v Palestini. Vlada sicer ni sprejela načela internacionalizacije, marveč je baje pripravljena sprejeti načelo mednarodnega nadzorstva. Zunanji minister izraelske države je izjavil: »Če bi Združene države prišle do zaključka, da je potrebno mednarodno nadzorstvo nad svetimi kraji, bi tudi izraelska država na to pristala. Vendar bi tak pristanelek zavisel od dveh pogojev: mednarodno nadzorstvo ne bi smelo v ničemer kršiti suverenitete izraelske države nad mestom Jeruzalemom, ki bi moralo ostati tudi v bodoče glavno mesto izraelske države. Drug pogoj pa je, da bi moralo biti dovoljeno tudi Judom obiskovati različne kraje kot zid joka, grob Rahele, Oljsko goro in različne sinagoge v starem delu mesta.« V nadaljnjem je minister izjavil, da je absolutno nasproten povratku 800.000 Arabcev v Palestino; ti so svoj čas zbežali v različne druge države. V svojem govoru izraelski zunanji minister ni niti z besedice omenil resolucije glavne skupščine Združenih narodov glede svetih krajev niti ne že neštetokrat ponovljene izjave svete stolice, po kateri je edino jamstvo za zaščito svetih krajev internacionalizacija Jeruzalema in njegove okolice.

Sv. Stanislav jim je napoti

Praznik sv. Stanislava, mučenika in patrona Poljske, je dal povod poljskemu komunističnemu tisku za nove napade proti svetniku, zlasti proti sedemstoletnici njegove kanonizacije, ki jo bodo po svobodnem svetu proslavili 18. septembra. Vsi napadi so pa bili zastoj. Za svetnikov god so bile v Krakovem še posebej velike proslave. Zlasti so bile številne romarske skupine, ki so šle do Skalk pri Krakovem, to je na kraj, kjer je bil svetnik mučen. Sedaj hoče neki poljski komunistični tednik dokazovati ljudstvu, da je cerkev tako poudarila lik svetnika samo iz svojih posebnih namenov, ki služijo reakcionarski politiki. Tednik napada tudi msgr. Gawlina zaradi njegove poslanice vsem Poljakom v svobodnem svetu. Člankar trdi, da je lik sv. Stanislava simbol vmešavanja svete stolice v notranja poljska vprašanja. Člankar ne navaja točnih razlogov spora med škofom mučenikom in poljskim kraljem, marveč kratko trdi, da je cerkev skozi stoletja Poljski onemogočala politično nezavisnost. Toda ta komunistični tednik piše v prazno. Poljski narod ve, da je sv. Stanislav simbol svobode, ki pa vedno opozarja vladajoče, da morajo njihovi zakoni biti podrejeni božjemu zakonu.

Štiri tisoč osem sto

bivših ameriških vojakov iz zadnje svetovne vojne se pripravljajo na duhovski stan, med temi štiri sto osemdeset oficirjev. Tako je sporočil katoliški vojaški škof ameriške armade, msgr. William Arnold. — Vidite, duhovnikov ne bodo spravili s sveta; na Vzhodu jih pobijajo, a na Zapadu rastejo! Cerkev bo namreč trajala do konca sveta, zato morajo tudi do konca sveta biti duhovniki. Duhovski stan je postavil v Cerkvi Jezus in ga povzdignil v zakrament! Oblastnike in nasilnike svari: »Ne dotikajte se mojih maziljenecv.«

V kat. Cerkvi imajo vsi iste pravice

»V naročju katoliške Cerkve imajo vsa plemena in vse narodnosti iste pravice.« Tako je pisal v svojem pastirskem pismu škof v Raleighu msgr. Vincent Waters. V nekaterih južnih državah je v ameriškem narodu še vedno živa ostra ločitev med belci in črnci, ki gre tako daleč, da celo cerkve zidajo ločeno za belce in posebej za črnce. Ta nekrščanski način, nadaljuje

škof, ne bo prenehal sam po sebi. Izginil pa bo z močjo krščanske vere. Škof zaključuje, da je pripravljen prevzeti vso odgovornost za težave, ki utegnejo nastati, ko se ljudje različnih ras zberejo na skupnem kraju, da molijo k istemu skupnemu Bogu.

100-letnica smrti Fr. Ozanama

Letos praznujejo francoski katoliki stoletnico smrti znanega karitativnega delavca Friderika Ozanama. Sv. oče je imenoval za to priliko kot »svojega posebnega zastopnika« pariškega nadškofa kardinala Feltina. Ozanam je bil ustanovitelj, organizator in propagator Vincencijevih konferenc za oskrbovanje revežev. Proslava stoletnice njegove smrti je toliko bolj pomembna, ker je Ozanam na poti k oltarju, saj je služabnik božji, pa tudi zato, ker je za mnoge danes še vedno nerazumljiva usmeritev socialne delavnosti v duhu pravičnosti in ljubezni, ki jih uči Cerkev. O njem je često govoril Pij XII. in ga prikazal kot velikega apostola 19. stoletja, čigar apostolat po njegovih ustanovah še vedno traja. Bil je pisatelj, govornik, profesor, politik, a vse to skozi 40 let in vedno v službi bližnjemu in Bogu.

Msgr. A. Bernareggi umri

Prejtnji teden je v mestu Bergamo umrl tamkajšnji škof msgr. Adriano Bernareggi, tudi izven Italije znani pisatelj socialnih ved ter velik vzgojitelj mladine. Moč velike izobrazbe je bil vedno osebno skromen. V dobi fašistične diktature je bil vedno eden najbolj možatih škofov, ki je držal tradicijo izpred dobe fašizma. Vedno je imel vodilno mesto med ital. katoliki, saj se je udeleževal ne samo kot sociolog, temveč tudi kot voditelj katol. akcije. Po vojni je bil predsednik socialnih in liturgicnih tednov ital. katoličanov.

Japonski prestolonaslednik pri sv. očetu

V ponedeljek 6. julija je sv. oče sprejel v posebni avdijenci japonskega prestolonaslednika princa Akihito. Ta je prišel za nekaj časa v Italijo ter je to priliko uporabil tudi za to, da je obiskal sv. očeta. Leta 1921 je prišel v Rim njegov oče sedanji japonski cesar, ki je prav tako bil v avdijenci pri tedanjem papežu Benediktu XV.

J. Nanut v Štandrežu umri

Dne 3. julija, ravno, ko je napočil prvi petek je zatisnil svoje trudne oči bivši štandreški cerkovnik Josip Nanut.

Z njim je izginila iz Štandreža ena najbolj markantna osebnost.

Malo manj nego 40 let je zvesto vršil cerkovniško službo in je bil posebno staremu župniku Kosovelu desna roka. Ves svoj prosti čas je posvetil svoji župni cerkvi. Lotil se je vseh del in je celo vso električno napeljavo sam napravil. Samo gledati ga, s kakšno ljubeznijo je pripravljaj božji grob, ali montiral božične jaslice s številnimi umetnimi lučkami!

Sam je za časa fašizma razširjal »Bogoljubje«, »Glasnik«, »Misijone«. Zato je imel hišno preiskavo in bil celo radi tega občutno kaznovan.

Osebnost je bil izredno svetniškega značaja, velik častilec sv. Rešnjega Telesa, katero je, če je bil le zdrav, vsak dan v sv. obhajilu prejemal in cele večere samcat sam premolil pred Najsvetejšim.

Začelno za njegovo svetost je dejstvo, da se je po cerkveni postavi strogo postil in tako s to posebno žrtvijo skušal Boga tolažiti za grehe ljudi.

Od ljudstva je bil zato izredno spoštovan. To je prav posebno pokazal njegov veličasten pogreb. Bog mu daj večno luč in naj od tamkaj sveti svoji župnici s priprošnjo, kakor je tukaj z zgledom.

KULTURA

Izvestje srednjih šol

s slovenskim učnim jezikom v britsko-ameriškem pasu
Svobodnega tržaškega ozemlja za šolsko leto 1952-53

Vodstva slovenskih srednjih šol na STO-ju so prevzela iz predvojnje preteklosti lepo navado, da izdajo vsako leto izvestje. To ima dvoji namen: prvič naj bo to spomin za dijake in učne osebe, drugič pa je važen dokument s katerim dokažemo, kako se naše šolstvo razvija in napreduje. Drugi namen je važen predvsem v teh krajih, kjer nam vsi po vrsti odrekajo pravico do izobrazbe v materinskem jeziku in nam svetujejo, da naj se zaradi neke komnodnosti potujčimo. Med take klavne svetovalce spadajo tudi tisti, ki pri svojem narodu ljubosumno varujejo vsako tradicijo, čeprav se morda zdi drugim že smešna.

Izvestje obsega okoli 90 strani. Za uvod je napisal prof. Šah Maks zgodovinski razvoj slovenskega šolstva v Trstu in okolici, članek, ki je temeljito podprt s podatki in dokazi. Zato zasluži našo pohvalo. Nato sledijo podatki o učnem osebjem in uspehu dijakov posameznih šol, začeti s Višjo gimnazijo v Trstu. Vseh šol je 12. Na koncu je kratko poročilo o dijaškem listu Literarne vaje ter o javnih prireditvah naših šol.

Nekaj zelo moti. Mislimo, da je izvestje važen dokument, ki ga dobi v roke tudi tujec. Zato bi bilo treba dati vsekakor pred-

nost naravni in prvotni pisavi imen in priimkov. Vedno se učimo in učimo druge, kako je treba med žlico in svobodo izbrati drugo, tako malo pa se tega držimo, kadar je treba to pokazati. Ne vemo, zakaj naj bi edino Slovenci tako ponižno ubogali vsak zakon, čeprav ne zasluži tega imena. Ne vemo, zakaj naj bi Slovenec nosil po svetu napačno ime, morda samo zaradi tega, ker ga neki omejeji ali domisljavi pisun anagrafskega urada ni znal pravilno napisati.

Kljub pomanjkljivosti, ki izvirajo iz časa in kraja, ostane letošnje izvestje drag dokument, saj nam pove, da so letošnji maturantje obiskovali že vso srednjo šolo v slovenskem jeziku. In kdo se ne bi veselil formalne — čeprav skromne — potrditve naravnih pravic svojega naroda?

X. L.

Nova skladba za orgle

Izšla je nova skladba za orgle pod naslovom »Slavnostna koračnica«. To je skladba prof. R. Orla, ki bo gotovo zanimala naše glasbenike, predvsem organiste. Dobi se v Katoliški knjigarni v Gorici in po slovenskih knjigarnah v Trstu.

IZ JUGOSLAVIJE

Za svojimi bodo smeli

Jugoslovansko notranje ministrstvo je pretekli mesec izdalo odredbo, ki vsebuje navodila podrejenim organom, naj dovolijo, da se izselijo iz države stari, žene in otroci razseljenih oseb, ki žive v tujini. To določilo velja za razseljene osebe in ekonomske emigrante. Pod tem nazivom »razseljene osebe« je treba razumeti vojne ujetnike, ki se po končani vojni niso vrnili domov, in osebe, ki so se med vojno ali po njej izselile. Ekonomski emigranti so pa osebe, ki so se že pred vojno izselile zaradi zasluzka. Od te določbe so pa izvzeti oni, ki so po zmagi komunistične revolucije zbežali v tujino, zlasti če so bili proračunski za vojne zločince. Vendar tudi tem ni odvzeta vsaka možnost, da bi dobili svoje iz Jugoslavije, samo da bodo prošnje njihovih sorcev obravnavali od primera do primera.

Kolonstvo so odpravili

Ljudska skupščina Slovenije je na svojem zadnjem zasedanju v preteklem tednu sprejela zakon, ki določa, da se odpravijo kolonski, vinikarski in slični odnosi med gospodarjem in kmetom. S tem je bilo tudi pravno odpravljen kolonstvo in vinikarstvo na slovenskih tleh.

Ta zakon je bil gotovo na mestu in bi bilo prav, če bi ga povsod, tudi v Italiji, izglasovali. Briški kmet v Jugoslaviji pa bi bil ob tem zakonu gotovo dosti bolj vesel, če bi vedel, da bo sedaj res na svoji zemlji svoj gospodar, kot je vedno sanjal, in ne le državni priganjač.

Poleg tega je ljudska skupščina sprejela drug važen gospodarski zakon, in sicer zakon o zaščiti gozdov. Za Slovenijo so go-

zdovi še vedno njeno največje bogastvo. Te so na Primorskem in tudi drugod že zelo zredčili. Po letu 1945 so pa izsekali kar vseprek. Nevarnost je bila, da postane Slovenija, kot je sedaj italijanska Carnia, dežela brez gozdov. Zato so sedaj izglasovali ta zakon, ki je precej strog. Med drugim prepoveduje rejo in pašo koz v gozdov, s čimer so prizadeti zlasti Trentarji. Nadalje ukazuje pogozdovanje vseh goščav, prepoveduje krčenje ali spreminjanje gozda v njive ali pašnike, zahteva dovoljenje tudi za sežnjo lesa za domačo rabo, itd. Če bodo zakon res izvajali, utegne imeti od njega veliko korist celotno gospodarstvo Slovenije.

Anton Grdina pred sodiščem

Anton Grdina iz Clevelanda, ki je znan tudi nam Goricanom, saj se je lansko jesen ustavil tudi na Goriskem in Tržaškem, je letos na pomlad zopet odšel na potovanje, in sicer na Jutrovo. Nazaj grede je pa potoval skozi Jugoslavijo in obiskal svoje rojstno vas Prevalje. Tu se je zgodilo, da je šel na soboto 9. maja s svojimi znanci in sorodniki pritrkavat na Zalostno goro, ker so imeli drugi dan v domači fari češčenje. Isto se je ponovilo za Vnehod.

To je rdeče oblastnike raztogotilo, ker v Sloveniji smejo zvoniti in pritrkavati le v soglasju z oblastmi. Zato so pozvali krivce pred sodišče. Z njimi je šel tudi Anton Grdina. Sodnik je obsodil vsakega na tisoč din kazni, ki jo je pa plačal Grdina sam, saj so le na njegovo prigovarjanje šli pritrkavati. Pri tem je pa povedal sodnikom, kar jim je šlo, češ kakšna verska svoboda je to, če ne smeš pred cerkvenimi prazniki niti pritrkavati.

WILHELM HÜNERMANN:

25

Oče Damijan

Odprla se je cerkvena vrata. Na oltarju je gorelo mnogo luči v morju lesketajočega se cvetja. Na svodu so vihrala dolga, pisana bandera. Petje in godba sta se razlegala po prostorni cerkvi. Palme so želeste. Vzklik vesela so napolnili hišo božjo, ko so prišli novi misijonarji. Pred oltarjem je stal v škofovskih oblačilih apostolski vikar Sandviških otokov, msgr. Maigret, star Kristusov pionir, ki se je že trideset let boril na teh vročih tleh za kraljestvo Kristusovo. Njegov obraz je bil kakor izklesan. Globoko oči je mnogo-tero trpljenje napravilo zelo resne, a tudi zelo dobrotljive.

Ponosno in veselo je sivolasi škof gledal mlade misijonarje, ki so z zarečimi obrazi prihajali v cerkev v radosti in luči prekrasne dne. Misli je na dan, ko je po dolgi, strašni morski vožnji sam prišel na ta otok. Tedaj ni bilo vriska ne bander, ne bleśka in ni prišel v okrašeno cerkev.

Pater Bachelot mu je preprosto stisnil roko in dejal:

»Pozdravljeni pred vrati katakomb!«

In res je tu živel v katakombah s prvim katoliškim misijonarjem tega otoka, s patrom Bachelotom, katerega je puritansko misleča vlada venomer preganjala in izganjala, pa se je vedno znova vrnil na tla, v katera je zasadil križ Kristusov. Da, bila so leta katakomb. V skrivnosti kake oddaljene, slamnate kočice so patri v gluhi noči brali sveto mašo. Grozne postave so silile katolike, da so obiskovali službo božjo krivoverskih učiteljev in svoje otroke pošiljali v puritanske šole. Na stotine ljudi je tedaj romalo v ječo, na stotine so jih kaznovali z najtežjim prisilnim delom.

Slednjič je napočil oni dan leta 1837, ko so misijonarje spet s silo izgnali z otoka. Težko bolnega patra Bachelota so z drugimi misijonarji vred vlekli na ladjo. Jokaje so katoličani iz Honoluluja klečali na obali in z očmi spremljali belo jadnico, s katero so se odpeljali duhovniki. Na morju je pater Bachelot v Maigretovem naročju izdihnil.

V istem poročilu omenja Grdina, da je ob cestah videl oskrnjena znamenja, križe brez križa. »Verska svoboda je tu le na papirju, v resnici je ni nikjer,« zaključuje svoje poročilo.

(Amer. domovina 1. jun.)

Narodni sestav v Jugoslaviji

Podatke o zadnjem ljudskem štetju objavljajo zelo počasi in previdno. Sedaj so zopet objavili nekaj podatkov. Iz njih je razvidno, da je Jugoslavija še vedno pretežno kmetijska država, saj živi na kmetih 71% prebivalstva, v mestu pa le 29%. Največ mestnega prebivalstva ima Hrvaška (36%), najmanj pa Črna gora (20%).

Po narodnostih dobimo naslednjo sliko: Srbov je 42% celotnega prebivalstva, Hrvatov 23%, Slovencev 9%, Makedoncev 3,7%, Črnogorcev 3%, ostalih narodnosti je 13,4%. Največja razlika je bila zabeležena pri Makedoncih. Pri štetju leta 1948 so jih nasteli 5,1% celotnega prebivalstva; sedaj pa le 3,7%.

Pri štetju so morali ljudje javiti tudi, ali znajo pisati in brati. Sedaj so ugotovili, da je v državi še vedno skoro 25% ljudi, ki so nepismeni; med njimi je največ žensk. Od zadnjega štetja se je število nepismenih le za malenkost znižalo, čeprav so zadnja leta povsod vodili silno kampanjo zoper nepismenost.

Proslave na Primorskem

Za prihodnji mesec september pripravljajo velike proslave na Primorskem za 10-letnico zloma fašizma in priključitve Primorske k Jugoslaviji. Središče slavlja bo na polju okrog Lijaka, kamor mislijo zbrati do sto tisoč ljudi. Računajo, da bo prišel tudi predsednik republike Tito.

V gospodarskem oziru se Primorci ne morejo preveč pohvaliti s priključitvijo k Jugoslaviji, ker so zračnili, da znaša povprečni zasluzek na osebo na Primorskem za 30 tisoč din manj na leto nego v ostali Sloveniji. Zato so sedaj napravili zelo velikopotezne načrte za industrializacijo Primorske. V desetih letih bodo morali v ta namen porabiti deset milijard din. Koliko bodo od tega res porabili, bomo videli. Vsekakor pa ne na tej ne na oni strani meje se ne morejo hvaliti s cvetočim gospodarstvom v deželi.

KMEČKE NOVICE

Obvestilo kmetom za zmanjšano obvezno oddajo žita

Pokrajinsko poljedelsko nadzorništvo javlja, da vsi mali neposredni obdelovalci zemlje lahko predložijo prošnjo za zmanjšanje kontingenta žita za odkup, ako ga pridelajo v majhni meri.

V prošnji, ki jo morajo prizadeti kmetje predložiti na Poljedelsko nadzorništvo, morajo navesti površino zemlje in količino pridelanega žita v letu 1953 in število članov družine. Po preučitvi te prošnje bo kmetijsko nadzorništvo javilo vsakemu prizadetemu količino žita, ki je določeno za odkup.

Kmečka posojila

Kmetom je zopet dana možnost, da po zakonu štev. 994 od 25. julija 1952 lahko zaprosijo za posojilo. To posojilo pa mora služiti izključno le v gospodarsko kmetijske zadeve, kakor za gradnjo kmetijskih poslopij, izboljšanje zemljišč, nakup kmetijskih strojev in podobno.

Potrebna pojasnila in tiskovine se dobe na Kmetijskem nadzorništvu v Gorici v ulici Duca D'Aosta.

»Svoje življenje darujem za misijone na otokih,« so bile njegove zadnje besede.

In Bog je sprejel žrtev umirajočega duhovnika. Po dveh letih se je pater Maigret spet mogel vrniti. Njegovi zvesti katoličani so ga najprisiščneje pozdravili. Povsod je vzklikalo novo življenje. Tisoči so se odvrnili po krstu. Tisoči so se odvrnili od brezupnosti puritanske ločine in prišli v katedralo, katero je zdaj zidal Maigret. Otožna služba božja sektejcev, ki ni poznala luči, godbe, pesmi in veselja, nesmišlna strogost, s katero so izsiljevali verske vaje, jarem morečih sobotne postave, vse to je kot nezno breme težilo duše obočani. Je bilo pa pri patrih obojnih Sreče vse drugače. Lepa, svetla cerkev, polna luči in bleśka in cvetja in pesmi kot izraz vere, ki je bila veselim in sanjavim prebivalcem tega čudovitega sveta pravi užitek.

Šele v katoliški veri so obočani spoznali vse bogastvo in vso srečo krščanske države.

Kamehameha III., kralj otokske države, je očitno podpiral katoličane. Ustanovljenih je bilo na stotine katol. šol, samo na Havaju so postavili štirideset kapel. Odprli so visoko šolo, kolegij v Abuiamnu.

GOSPODARSTVO

Kdor ni škropil krompirja,

bo imel letos bore malo pridelka, ker ga je uničila krompirjeva plesen ali fitoftora, kot se znanstveno imenuje. Fitofora je popolnoma slična peronospori na trtah, saj spada v isto skupino glivičnih bolezni. Tudi boj proti boleznim je enak kot proti peronospori, to je škropljenje z raztopino modre galice in apna.

Kaj sedaj, ko so stebila že gola in je nekaj zelenja ostalo samo na vrhu stebel?

Nasvet ni enostaven. Če se bo vreme prevrglo v stalno suho, potem je verjetno, da se bo steblovje še obrastlo, da bo krompirjevica še ozelenela. Če bo pa vreme vlažno in soparno, potem se bodo posušila še stebila in bolezen bo segla na gomolje, ki bodo začeli gniti. V tem slučaju ne bo drugega izhoda, kot da stebila, to je krompirjevo, požanjemo in sežgemo, ter krompir skupljemo kakih 10 dni potem, ko je že krompirjevica odstranjena. Nujno potrebno je, da sončni žarki tak krompir osušijo in istočasno uničijo glivico. Sončni žarki so namreč najbolje razkužilo.

Niti sanjati ne o tem, da bi se tak krompir ohranil preko zime in da bi ga spomladi uporabili za seme. To seme bi bilo okuženo. Za seme bomo morali dobiti krompir od drugod.

*

Huda je ta šola, a da bi vsaj koristila, da bi nekaj naučila. Nauk pa je naslednji: Krompir je podvržen fitofori kot trta peronospori ali pa še bolj, ker ima liste bolj pri tleh. Proti oboima boleznima moramo škropiti z raztopino modre galice in apna, le da naj bo za škropljenje krompirja nekoliko šibkejša in naj nikdar ne prekorači 1% (100 litrov vode in 1 kg modre galice ter odgovarjajoča količina apna), v splošnem pa naj se raztopina suče med 1/2 in 1/4%. Škropiti pa je potrebno redno, kot trte, in sicer do odevetenja krompirja.

*

Si poškrpil paradiznike, melaneane, papriko? Ista bolezen napada tudi to površino in protisredstvo je isto: škropljenje z raztopino modre galice in apna.

Bramor ali podjedec

ne dela škode samo v vrtovih, temveč tudi na njivi pri vseh okopavinah, kot so korusa, krompir, pesa, itd.

V vrtovih je mogoče bramorje poloviti: Če tu pa tam pustimo po ene vile hlevskega gnoja, se bodo — po ponečem potepanju — proti jutru v te kupčke skrili bramorji; tako jih lahko polovimo.

Navadno pa uničujemo bramorje z zastrupljenimi vabami. Za pripravo teh uporabimo lahko cinkov fosfor, katerega pa odsvetujemo, ker je strupen tudi za človeka. Bolj priporočljiv je viražji prah (polvere del diavola), ki je kemično barijev fluorosilikat in ni hudo strupen niti za košiče, še manj za človeka, a kljub temu bodimo pazljivi pri pripravljanju vabe z njim. — Za zastrupitev 1000 m² površine vzamemo 2 kg zdrobljenega riža ali korusnega zdroba, zlijemo vrhu 1/2 litra vode in primešamo 100 gramov viražnega prahu. To vabo razdelimo pod večer v bližino izhodišč iz podzemeljskih rogov.

V trgovini se dobi tudi že pripravljene vabe, a so skoraj bolj priporočljive doma pripravljene, ker so bolj sveže in so one v trgovini lahko zelo stare.

Sedaj imajo podjedci mlade in so zato zelo požrešni ter malo izbireni. Sedaj po njih!

Krmsko zelje (krmske vrzote)

Pri nas se skoraj ne vidi krmskega zelja ali krmskega ohrovt (vrzot), ki je mnogo višje kot naš navaden ohrovt ali zelje. Krmsko zelje doseže višino enega metra in ima zelo velike liste. Pridelek listja je visok in to gre v posebno slast krav mlekarice.

Sadimo kot ostalo zelje ali ohrovt, samo moramo držati nekoliko večje razdalje, ker je rastlina večja. Jesenske slane in tudi prvi mraz prav nič ne škodita krmskemu zelju.

Razkuženje gnoja bolnih živali

Slinavka in parkljevka kakor tudi rdečica in še razne druge živalske bolezni so kužne in se razširjajo lahko tudi z gnojem. Zato pa je nujno potrebno, da se razkuži gnoj na kužnih boleznih obolelih živali.

Kako?

Zelo dobro razkužilo je živo apno ali apno v prahu, še bolj pa klorovo apno. Enega teh je potrebno večkrat raztrositi po stelji kakor tudi po odpadkih in gnoju v hlevu.

Če ne rabimo klorovega apna, ki je močeno razkužilo, temveč le navadno apno, potem to ne zadostuje za razkužitev hlevskega gnoja. V tem slučaju nam pomaga toplota.

Okuženega hlevskega gnoja ne smemo razprostrti po celem gnojišču kot delamo z gnojem po navadi, temveč ga spravimo vsega na en kup. Tega pokrijemo potem s slamo, na to pa še s 10 cm debelo plastjo zemlje. Zemlja je slab odvajalec toplote in se za to ne izgublja toplota, ki nastane v notranjosti kupa.

Cim smo kup pokrili z zemljo, začne v notranjosti kupa vrenje in toplota se začne dvigati. Približno po tednu dni doseže ta toplota svoj višek, ki je med 65 in 80° C, nato pa se niža.

Toplota od 65 do 80° C uniči vse bakterije kužnih bolezni in tudi različne viruse, kot viruse slinavke in parkljevke, posebno še, ker vpliva toplota skozi več časa. Na ta način se hlevski gnoj nekako »pasterizira«, kot pasteriziramo mleko, katerega pustimo skozi pol ure pri toploti od 70-72° C.

Svinjsko olje

Izgleda, da ga bomo kmalu imeli, in sicer olje, ki bo pripravljeno iz slanin in prašičje masti sploh. Par večjih italijanskih tvrdi si je že nabavilo potrebne stroje, s katerimi bodo spreminjali slanino in prašičjo mast v posebno oljasto obliko.

Upajo, da bodo na ta način napravili italijansko prašičerjo zopet dobičkanosno. Kar je pritislo na cene prašičev in jih držalo nizke, je bila baš mast, ki je v zadnjem času tako po ceni. Po ceni pa je prašičja mast zato, ker narod uživa raje maslo in olja ter je po prašičji masti zelo malo povpraševanja. Kako so se cene spremenile, nam pokaže najbolj sledeče: Pred drugo svetovno vojno je bila prašičja mast le malo cenejša od masla, dočim se jo danes dobi za tretjino te cene. Danes je prašičja mast kar za eno tretjino cenejša od navadnega olja. Toliko se je spremenil način prehranjevanja v poldrugem desetletju.

Na vsak način je potrebno, da se cene prašičev nekoliko dvignejo, ker današnje cene niti od daleč ne plačajo proizvodnih stroškov.

Po misijonski cerkvi je zadonela večno lepa hvalnica otrok božjih na zemlji.

»Zelo mladi ste šla!« je rekel škof Maigret pozneje, ko je pozdravil vsakega posebej. Ko so pa nato s svojimi mladimi rokami trdno in odločno segli v njegove, je vendar čutil, da je bila tudi v novicah reda že stara ustanoviteljova moč.

»Kmalu boste morali na fronto, prijatelji moji!« je rekel trem školastikom. »V dveh mesecih vas bom posvetil in takoj odpeljal na svoja mesta, kjer boste dočela sami, navezani le nase. Dva meseca časa vam pustim za pripravo. Sli boste v kolegij v Abuiamnu. Izkoristite čas! Borite se z Bogom za milost! Potrebnovali jo boste!«

Prišli so tedni zadnje priprave, tedni tiho in miru in velikega, svetlega pričakovanja. Samo dva meseca jim je pustil škof. Dva meseca na gori Tabor! Nato jim naloži na ramena misijonski križ in jih pošlje na Kalvarijo.

»Trem apostolom je Kristus na gori poveličanja pustil samo eno noč in eno jutro!« se je tolažil Damijan.

Treba je izbrati čas. Vsak dan mora biti dan zorenja, dan rasti v milosti božji.

Z GORIŠKEGA

V nedeljo 12. julija ob 8. uri zvečer
bo na Rojčevem dvorišču v
SOVODNJAH
uprizoritev drame v 5. dejanjih
» L J U D M I L A «
katere ni bilo mogoče uprizoriti prej-
šnje nedeljo zaradi slabega vremena.

Vojaški dopust za kmetiska dela

Vojno ministrstvo je odredilo, da lahko
dobijo desetdnevni dopust vojaki, ki imajo
doma nujno delo pri žetvi ali košnji. Na-
vodila daje Kmečko nadzorništvo v Gorici.

Sovodnje

Veselo pritrkanje zvonov je privabilo
v nedeljo obilo vernikov pred našo cerkev,
kamor je došel ob 10. uri pred. g. novo-
mašnik p. Benjamin Hvala v spremstvu
svojcev in prijateljev. Odsotnega očeta in
mater sta mu z veseljem nadomestovala
domačina Viljem in Emilija Čavdek. Mla-
dina je pozdravila presrečnega novomašni-
ka pred okusno okrašenim slavolokom in
deklica mu je z lepimi besedami izročila
novomašniški — spominski križ. — Gotovo
je bil vesel naš slavljenec, ko je v lepo
okrašeni cerkvi daroval slovesno sv. mašo,
med katero je ob spremljavi vijolin ubrano
prepeval ženski pevski zbor. Novomašniški
pridigar — pred. g. Stanko Stanič je s
svojo ognjevit besedo prikladal živo pred
oči visoki pomen duhovniškega poklica v
današnjem, Bogu odtujenem svetu. Ob kon-
cu sv. maše je novomašnik podelil novo-
mašniški blagoslov, nakar je bil med le-
pim petjem običajen »ofera«. — Ostali čas
dneva mu je pa potekal med povabljeni
v župniji. — Po popoldanskem blagoslo-
vu je ginjen in iznenaden poslušal petje
slovenskih umetnih in narodnih pesmi do-
mačnega zbora. Pa tudi zbor Katoliškega
prosvetnega društva iz Gorice ga je počastil
z ubranim petjem. Na žalost pa smo morali
opustiti zadnjo točko novomašniškega slava-
ja, dramo »Ljudmila«, zaradi nestalnega
vremena; upamo, da nam jo bo v nedeljo
12. t. m. mogoče uprizoriti. — V ponedel-
jek je g. novomašnik maševal za vse po-
kojne iz naše župnije, nakar se je z ve-
seljem pomudil še s strežniki in deklicami
pri skupnem zajtrku. Ko si je ogledal oko-
lico Sovodnj, je z veseljem in hvaležnim
srcom odšel iz naše župnije, ki mu je po
svojih močeh nadomestila občutek novo-
mašniškega slava v rodni vasi. — Bog vas
živi, g. novomašnik, v novem stanu!

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem vsem sovodenj-
skim vernikom, zlasti onim, ki so se v
večji meri potrudili, da je novomašniško
slavje tako lepo uspelo in mi nadomestilo
srečo novomašniškega praznika v domači
vasi. Spominjal se vas bom s hvaležnim
srcom v svojih molitvah in posebno pri
sv. maši. Bog naj vam bo že tukaj na
zemlji bogat plačnik!

P. Benjamin Hvala, frančiškan

Goriški romarji gredo v Lurd

Skupina romarjev se je te dni odpravila
v Lurd skupaj z italijanskim romanjem, ki
ga je organizirala UNITALSI za holne in
zdrave romarje. Odpotovali so v sredo po-
noči z goriške postaje. Opolnoči je goriški
nadškof imel zanje na postaji sv. mašo.
Tako j nato so odpotovali z vlakom naprej

proti Padovi. V Lurd bodo dospeli v petek
popoldne. Tam ostanejo pet dni, nakar se
vrnejo predvidoma v četrtek ponoči.

Bolniški vlak vodi goriški nadškof msgr.
Ambrosi. Goriško skupino tvori okrog 20
bolnikov in prav toliko zdravih. Spremlja-
jo jih en zdravnik in 4 strežniki ter dve
dami in podpredsednik UNITALSI za go-
riško škofijo č. g. Ennio Tuni, stolni vikar.

Vsem romarjem in posebno bolnikom že-
limo dosti božjih milosti pri Mariji.

Natečaj

Naučno ministrstvo je objavilo uredbo,
s katero ustanavlja in ureja posebne ljud-

ske tečaje in šitalnice za šol. leto. 1953-54.
Uredba je na ogled pri Šol. skrbništvu v
Gorici in na sedežih didaktičnih ravnatelj-
stev. Kdor se misli udeležiti natečaja za te
ljudske tečaje, si uredbo lahko ogleda na
krajih kot zgoraj.

AKADEMSKI KLUB »JADRAN«
priredi v nedeljo 12. julija 1953 ob
18. uri
A K A D E M I J O
v DOBERDOBU

Nastopajo moški pevski zbor »Jadrane«
z umetniimi in narodnimi pesmimi pod
vodstvom dr. Zorka Hareja, tržaška
folklorna skupina, recitatorji in reci-
tatorke.

S TRŽAŠKEGA

Romarjem na Koroško

Se dobra dva tedna in 380 Tržčanov bo
odpotovalo na dvodnevno romanje h Gospe
Sveti na Koroško. Nekateri romarji iz
Trsta so dobili v teh dneh poziv, naj se
njihovi zakonski drugi oziroma za mla-
doletne očetje javijo na policiji radi do-
voljenja za odhod v Avstrijo. Vsak, kdor
je prejel tak poziv, naj nemudoma stori
kakor je naročeno. Vsi prijavljenci bodo
dobili v naslednjem tednu osebna točna
navodila z vsem potrebnim. Odhod bo 23.
julija zgodaj zjutraj. Kjer je v župniji
vsaj deset potnikov za Koroško, bodo lahko
vstopili v avtobus pred svojo domačo cer-
kvijo, drugi pa kakor jim bo sporočeno.

Izpitni za licej

V poletnem roku šolskega leta 1952-53
se je prijavilo k sprejemnemu izpitu za
klasični licej na Državni višji realni gim-
naziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu,
ki ima poleg razredov z realnim učnim na-
črtom tudi popolne razrede s klasičnim
učnim načrtom, vsega skupaj 14 kandidatov,
ki so vsi redni učenci.

V poletnem roku so uspešno opravili ta
izpit sledeči kandidati:
Cibie Emil, Gruden Ivan, Miljač Franc,
Slokar Marijan, Cossutta Vita, Digiotto
Laura, Fabjani Diomira, Fonda Vijolice.

K popravnim izpitom v jesenskem roku
so pripuščeni štirje kandidati.

Za leto sta bila odklonjena dva
kandidata.

Štrmar - Žavlj

Malokdo ve, kje stoji Štrmar. Nad Žav-
ljami — kratko povedano. Žavlj pa so
oh morju med Trstom in Miljami. Znane
so posebno po tovarni Aquila.

V Štrmarju so pred 55 leti verni slo-
venski ljudje postavili majhno cerkvico v
čast sv. Janezu Krstniku. V tej cerkvi se
še zdaj zbirajo vsako nedeljo verni Slo-
vence k službi božji. Italijanski verniki
imajo mašo v novoustanovljenem otroškem
vrtcu, ki je zaenkrat žal samo italijanski.
Čeprav je večina družin v Štrmarju, Žav-
ljah in bližnjem Orehu slovenske narodno-
sti.

Zadnjo nedeljo 28. junija je bila v cer-
kvi sv. Ivana na štrmarskem hribu lepa
slovesnost — opasilo. Zbrala se je množi-
ca ljudstva, kot ga ob tej cerkvi že dolgo
ni bilo. Pri slovesni maši je pel mačkov-
ljanski pevski zbor, ki je s svojim ubranim
in mogočnim petjem zelo povzdignil sloves-
nost. Po službi božji je zbor priredil pred

bujnem in omamljivem vrtu tega otoka.

»Domovine ne bom nikoli pozabil.« je
mrmral sredi premišljevanj. »Vse to evetno
razkošje bi dal za šopek resja ali za eno
samo smrekovo vejico od doma.«

Izza vseh teh cvetočih barv pa se je
mračno in pošastno dvigala gora Pali, vul-
kan, v čigar žrelo so ležale kosti neštevil-
nih žrtev.

»To je zdaj moja gora Tabor!« je mislil
misijonar otočno. »Vulkan! Raj in pekel
si tu podajata roke.«

Nato pa ga je misel, da bo že čez štiri
dni prejel mašniško posvečenje, napolnila
z grozo. V štirih dneh hoče Bog binkoštni
ogjen največje milosti izliti v to človeško
srce. Te roke bodo posvečene za najvišjo
službo. To čelo se bo uklonilo pod ško-
fovim blagoslovom in molitvijo, ki bo
vžgala v dušo večni božji pečat.

»Mož Bog, nisem vreden! Nisem vreden!
Ne še!« je kričalo v duši mladega misijo-
narja.

Kaj je vendar to bilo? Ali ni bil dan
posvečenja cilj mnogih let, polnih hrepen-
nja? Ali ni vsako srčno vlakno hrepenelo
po tem dnevu? Zakaj je zdaj, tako blizu

cerkvijo kratek koncert narodnih pesmi.
Ljudje se kar niso mogli raziti, tako iz-
reden in lep je bil zanje ta praznik. Na
domove jih je spremljala jasna beseda cer-
kvenega govornika, ki jim je stavil v zgled
Janeza Krstnika v ljubezni do Boga in do
naroda. Tudi do naroda, do njegove kul-
ture, do materinskega jezika, ki je najdraž-
ja dota, ki smo jo dobili od svojih starih.
Skrbno smo ta jezik zato dolžni hraniti,
lepšati in ga zapustiti svojim mlajšim —
kakor nas uči veliki Slomešek.

Drugi dan — na praznik sv. Petra in
Pavla — je bila v isti cerkvi slovesnost
prvega sv. obhajila, ki je tudi zelo lepo
potekla. Še od prejšnjega dne je bila hiša
božja od zunaj in znotraj vsa v cvetju in
zelenju. Petje je bilo tokrat ljudsko — vsa
grla so morala prepevati. Duhovnik je
vzpodbujal prvoobhajance, naj bodo kakor
mali prvoobhajani Pavlinek, ki je s svo-
jo gorečnostjo neke na Francoskem pre-
novil vso mlačno, Cerkev odtujeno župnijo.

Krogle pri Dolini

V dolinski župniji je v prvi polovici te-
ga leta umrlo že pet mož, približno vsi
srednjih let. Štirje izmed njih so umrli
nenadoma. Prejšnjo soboto smo na dan
farnega patrona sv. Urha pokopali Ota
Ivana iz Krogel. Na praznik sv. Petra je
bil še pri službi božji in tri dni nato —
mrlič. Pokojni Ivan je bil dober krščan-
ski mož, zaveden Slovenec in kar je naj-
več vredno, bil je vse življenje praktičen
katoličan. Velik pogreb s tremi duhovniki
je dokazal, kako smo ga vsi radi imeli.
Pokojnikovi družini izrekamo iskreno so-
žalje, njegovo dušo pa priporočajmo božje-
mu usmiljenju. — Zena pokojnega nas je
prosil, naj se v »Kat. glas« v njenem
imenu zahvalimo vsem vaščanom, ki so ji
kakorkoli pomagali v tej težki izgubi. Do-
bri Bog naj bo vsem bogat plačnik!

DAROV Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

G. profesor Muhr namesto cvetja na grob
† gđ. Fani Roje 1000 lir.
Bog povrni tisočkrat!

LISTNICA UPRAVE

Te dni smo poslali vsem razprodajalcem
»Kat. glas« račune za drugo trimesečje.
Prosimo, da bi nam te račune čimprej
poravnali.

UPRAVA

Tiska tiskarna Budin v Gorici
Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tatovi v cerkvi

Tatovi kar naprej obiskujejo cerkve v
tržaškem Bregu. Sedaj so se v enem me-
secu že dvakrat spravili nad cerkev v
Borštu, toda to pot brez uspeha. Policija
je zvedela za verjetni nameravani vdor v
cerkev in je razbojnike kar v cerkvi po-
čakala. In res sta prišla dva tatova in s
posebnimi ključi odprla cerkevna vrata.
Prvega tata Ivana Trosta je policija takoj
v cerkvi prišla, drugega pa, ki je pazil
pred vrati in nato zbežal, je ujela po ne-
kaj urah pri Domio. Oba tatova sta he-
gunca iz cone B in stanujeta v taborišču
pri jezuitih. — V Bregu si žlimo, da
bi policija po teh mnogih cerkvenih tatvi-
nah prišla tudi na sled razbojnikom, ki
so v marcu ukradili dragoceno monštranco
v Dolini.

ZANIMIVOSTI

Umetna gnojila

Kdor nima naravne, to je živalske gnoj-
nice, si lahko pripravi umetno. V to svrhu
raztopimo v 20 litrih vode po eno vrhano
žlice (za juho) žveplenokislega amonijaka
(solfata ammonico), superfosfata in kalijeve
sol; skupaj torej 3 vrhane žlice umetnih
gnojil.

To umetno gnojnico lahko uporabljamo
za zalivanje vrta oziroma povrtnin, zaliva-
mo pa lahko vsaki teden enkrat vse do
kler zelenjad skoraj ne doraste, a na vsak
način prenehamo kakšen teden prej kot
dozori.

Prenosljive živalske bolezni

Pod okriljem mednarodnega urada za
prehrano in kmetijstvo, je bil na Živino-
zdravniški visoki šoli na Dunaju tečaj, na
katerem so razpravljali o boleznih, ki jih
človek lahko dobi od živali.

Takih bolezni je v celoti okoli 80, a za
Evropo jih je predvsem važnih le 5, in
sicer: steklina, malteška mrzlica, živalska
jetika, zlatenica Wel in »bolezen Q«, ki
je bila odkrita komaj nedavno in je po-
dobna pljučnici ter se imenuje v znanstve-
nem svetu tudi »balkanska influenca«.

Na tečaju so ugotovili, da povzročajo
imenovane bolezni mnogo smrtnih sluča-
jev in velikansko škodo kmetijstvu, vsled
česar je nujno potrebno, da sodelujejo pri
zatiranju teh bolezni vsi kmetijski, živino-
zdravniški in zdravstveni uradi vseh zain-
terisiranih držav.

Sicilijanske banane

V dobi abesinskega pohoda je izšel v
Italijo zakon, s katerim je bil ustvarjen
državni monopol za uvoz banan. V tem za-
konu je izrecno prepovedano pošiljati si-
cilijanske banane v suhozemno Italijo. Zato
pa so prizadeti sicilijanski bananogojci
vznemirjeni in zahtevajo, da se zakon o
bananskem monopolu spremeni.

Država ima od banan lep dobiček. Cena
banan na drobno je 450 lir za kg, v Ge-
novu pa prispejo po ceni 200 lir, torej
je razlika 250 lir. Od te svote dobi država
72 lir kot monopolno pristojbino, ostalo se
porabi za kritje kala-vsuha in za različne
stroške in preprodajalske dobičke.

ZAHVALA

V ponedeljek 29. junija je nenadoma umrla v Rubijah (Sovodnje) verna žena,
baronica

MARIJA SCHMIDBURG

V četrtek so jo odpeljali na dom v Graz. — Iskrena hvala vsem, ki so za
pokojnico molili, darovali cvetje in jo spremljali na zadnji poti.

ZALUJOČI OSTALI

Radio Trst II.

Nedelja, 12. julija: 8.15 Kmetijska oddaja.
— 9.30 Vera in naš čas. — 11.30 Oddaja
za najmlajše. — 12.15 Od melodije do
melodije. — 13.00 Glasba po željah. —
16.00 Malo za šalo - malo zares. — 18.00
Novice iz delavskega sveta. — 18.10 Kon-
cert pianista Gabrijele Devetaka. — 19.00
Iz filmskega sveta. — 20.00 Koncert go-
dalnega orkestra iz Celja. — 21.00 Naša
mladina na počitnicah. — 21.30 Bizet:
CARMEN, 1. in 2. dejanje.

Ponedeljek, 13. julija: 13.30 Kulturni ob-
zornik. — 14.15 Lahke melodije igra
pianist F. Russo. — 19.00 Mamica pri-
poveduje. — 21.00 Književnost in umet-
nost. — 21.30 Bizet: CARMEN, 3. in 4.
dejanje.

Torek, 14. julija: 13.00 Glasba po željah.
— 19.00 Tehnika in gospodarstvo. —
20.00 Koncert sopranistke Ondine Otte. —
20.30 Aktualnosti. — 21.00 Radijski oder
- Pugliese: JUNAK.

Sreda, 15. julija: 13.30 Kulturni obzornik.
— 18.15 Koncert baritonista Marjana
Kosa. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.45
Dvorakovi slovanski plesi. — 22.15 Čaj-
kovski: Simfonija št. 4.

Četrtek, 16. julija: 13.00 Pevski duet in
harmonika. — 19.00 Slovensčina za Slo-
vence. — 20.40 Slovenske pesmi. — 21.00
Dramatizirana povest - Stevenson: MLA-
DI MOŽ S KREMOVIMI REZINAMI.

Petek, 17. julija: 13.00 Glasba po željah. —
19.00 Kraji in ljudje. — 20.30 Tržaški
kulturni razgledi. — 21.00 Koncert teno-
rista Dušana Pertota. — 22.00 Iz angleš-
kih koncertnih dvoran.

Sobota, 18. julija: 13.00 Šramel kvintet in
pevski duet. — 13.30 Kulturni obzornik.
— 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo
za šalo - malo zares. — 22.00 Liszt:
Koncert za klavir in orkester. — 22.45
Ples za konec tedna.

Prispevajte za „Katoliški dom“!

Darovi za Katoliški dom

N. N. Štandrež 1000; N. N. Štandrež
1000; N. N. Štandrež 3000 lir.

ZAHVALA

Vsem, ki so kakorkoli sočustvovali z na-
mi ob smrti in pogrebu našega brata in
strica

Josipa Nanuta

bivšega cerkovnika

darovalcem cvetja in vencev, čč. duhovščini
in vsem vaščanom kliče: Bog plačaj!

Družina NANUT

Štandrež, dne 6. 7. 1953.

ZAHVALA

V ponedeljek 29. junija je nenadoma umrla v Rubijah (Sovodnje) verna žena,
baronica

MARIJA SCHMIDBURG

V četrtek so jo odpeljali na dom v Graz. — Iskrena hvala vsem, ki so za
pokojnico molili, darovali cvetje in jo spremljali na zadnji poti.

ZALUJOČI OSTALI

Subdiakonat in diakonat sta bila v sve-
tem posvečenju naložena na ramena izvo-
ljencev. Više so se povzpeli po oltarnih
stopnicah in se bolj približali siju večne
Luči.

Prišel je sveti Marijin mesec, ki je Flam-
sko ovenčal s cvetjem in tudi rajski otok
odel v razkošno cvetno krasoto. V samo-
stanu v Abuinanu so bile pred posveče-
njem duhovne vaje.

Damijan de Veuster se je sprehajal po
samostanskem vrtu, ki se je razprostiral ob
vnožju vulkana Palija. Ozračje je bilo pol-
no radostnega ptičjega petja in zemlja pol-
na bleščečih barv. Pisane in bele lilije, za-
reči klematis, tisoč cvetie je vzkliklo ka-
kor zvezde iz zeleno porasle trave. Na ma-
lem modrem ribniku so plavali bledorde-
či lotosovi cvetovi. Kraljevske palme so
nagibale svoje pahljače nad vodo in sre-
brna glebla evkaliptičnih dreves so se zr-
calila v vodi. Človeka je bolela glava od
opojnega vonja vse te krasote in sprehaja-
jočega se brata Damijana je čisto zgrabilo
silno hrepenenje po pusti v Brabantu.
Bilo mu je, kot da je zemlja v Kempennu
čistejša, bolj deviška in svetelja kot v

eilja, misel na mašniško posvečenje na-
polnila dušo s tako grozo?

De Veustru je bilo, kakor da bi se bila
začela nenadoma pod njim tresti tla. Ali
je vročina potresala zemljo? Ali pa je le
nemirno utripalo srce, ki je trepetalo pred
mogočnim čudežem?

Damijan je obstal pred veliko sliko Kri-
žanega, ki je sredi palm dvigal svoje roke
proti nebu. Da, križ je bil kažipot vseh
misijonarjev!

»In moje zemsko srce hrepeni po šopku
resja.« se je zalostno smehljaj diakon. »Kdo
mi bo dal moči, da bom hodil za teboj,
Gospod?«

Ne, ne gre, ne še! Prosil bo škofa, da
mu pusti še eno leto časa za pripravo, vsaj
še pol leta. Morda bo ta čas milost božja
skovala iz njega vrednejše orodje. Škof
mora uvideti, da še ni vreden za tako veli-
ko službo.

Pred križem je Damijan padel na ko-
lena in prosil Križanega:

»Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen
človek!«

Tedaj pa se je neka roka dotaknila nje-
gove rame. Zmeden se je de Venster obrnil

in zagledal pred seboj voditelja duhovnih
vaj.

»Oče, jaz ne morem! Ne še!« je stokal
diakon.

Sivolasi duhovnik pa ga je resno in do-
brotljivo pogledal in rekel:

»Gospod pravi: Niste vi mene izvolili,
ampak sem jaz vas izbral, da greste in
obrodite sad in da bo vaša žetev brez
kone!«

»A jaz ne morem.« je vztrajal Damijan.

»Moje srce je kakor zmeden trnje.«

»Bog je nekoč pokazal Mojzesu, ki je
dvomil, da more trnov grm spremeniti v
večni plamen. Brat, ponižno molite, da Bog
na vas obnovi čudež z gore Horeb.«

V zadnjih dneh pred posvečenjem je
mladi brat iskreno prosil Boga za čudež
gorečega grma. In ta molitev je njegovemu
sreču vrnila mir.

Ko je štiri dni nato klečal v katedrali,
da bi ga škof posvetil, ga je minila vsa
negotovost in je izginil ves strah. Ostalo
je le še zaupanje in ljubezen in preveliko
veselje. S težko roko je škof zaznamoval
čelo božjega izvoljenca. Damijan je čutil,

kako se na njegovo dušo spušča sladki
jarem Kristusov.

Po posvečenju je govoril škof Maigret:
»To uro, bratje moji, vas je Bog povšal
nad angelske zборе. Odel vas je v zlata
oblačila in vas postavil na najvišjo oltarno
stopnico. Vaše roke je dvignil do nebes.
V vaša usta je položil besede in vašim
rokam je podelil moč, da blagoslovljate in
delate božje čudeže. In vendar vam v tej
uri naroča, da se globoko ponižujete pred
njim, da od pota utrujenim umivate noge,
da obiskujete brloge nesrečnih gobaveev,
da nečistim polagate roke na čelo, da na
svoja ramena vržete breme nadložnih in
vsem stiskanim prinesete blagovest odre-
šenja.

Kjer vidite ubožca, tam je vaš brat.
Kjer siromak k vam stega roke, tam je
Gospod.

Zaslepljeni svet vas bo sovražil. Glejte,
pošiljam vas kot ovce med volkove. Za-
ničevali vas bodo in zasramovali, prekli-
njali in obrekovali. Vi pa blagoslovljajte
nje, ki vas bodo preganjali, celite rane ti-
stim, ki vas bodo topli!

(Nadaljevanje)